

Kylmääki

2/2017 Marraskuu * Turun Avantouimarit ry:n jäsenlehti

Annika ja Henry Rinne jäiden syleilyssä.

Tässä lehdessä mm.

- * Hallituksen jäseniä
- * Kuvia Teijon retkeltä
- * 60-vuotisjuhlien muistelua

- * Ihan Seilissä
- * Tuorlan tähtiä
- * Lukijapalsta

Kaijan kynästä 2/2017

Mennyt kesäkausi oli vilkas: järjestimme useita tapahtumia, joihin halukkaat tarttuivat. Toukokuussa teimme kevätretken Teijolle ja runsaan viikon päästä suuntasimme Emma-teatterin *Fingerporia* katsomaan rankkasaateessa. Sateesta huolimatta nauru irtosi katsomossa. Laajoen kesäteatterissa nautittiin teatteria harrastavan jäsenemme Merja Köpsin irrottelua Matkalaukkukostajassa. Seiliin suunnattiin syyskuun alussa. Näistä lisää lehdessä.

Avantouimarit ovat aloittaneet talvikauden. Avajaisia vietettiin uudistetussa kerhohuoneessa Suomi 100 -hengessä: musiikista vastasi perinteistä kansanmusiikkia esittävä pelimanniyhtye **Nytky** ja ateriaan kuului suomalais-kansallisesti karjalanpiirakoita, salaattia ja lihapullia. Kovassa tuulessa tulet lepattivat, mutta saunoja ja uijia kuitenkin riitti. Grillimakkaraa taas oli tarjolla 18. lokakuuta. Tuorlan planetaariossa ja observatoriossa saimme ihmetellä ihmisen pienuutta avaruuden mittasuhteissa.

Lehdessä käymme läpi menneitä kuvien kera ja ennakoimme tulevia tapahtumia. Hallituksen jäsenien esittely jatkuu. Tuulahduksen ulkomailta tuo Risto Härmävaaran reportaasi Serbiasta, jossa myös kannetaan huolta veden laadusta. Uutena osastona tarjoamme Yleisöltä-palstaa, johon tulevaisuudessa saamme toivottavasti enemmän juttuja.

Jäsenet, huomio! Jäsenmaksulomake on jo tässä lehdessä takakannessa. Maksuaikaa on vuoden loppuun. Tällä menettelyllä saamme jäsenasiat kuntoon hyvissä ajoin. Huomatkaa myös talvikuvakilpailumme; lspoisten ranta ja sauna ovat valokuvaajalle erinomainen kohde.

Juttuja ja postia lehteen voi lähettää osoitteeseen kaijasip@gmail.com ja tiedotus@turunavantouimarit.fi

Hyvää syksyä ja rentouttavia uintikokemuksia kaikille!

Kaija Sipilä

Kylmääki

2/2017 Marraskuu ❄ Turun Avantouimarit ry:n jäsenlehti

Päätöimittaja: Kaija Sipilä 040 846 6305, kaijasip@gmail.com tai tiedotus@turunavantouimarit.fi

Taitto: Anu Vallin

Kuvat: Anu Vallin, Risto Matilainen, Kaija Sipilä, Jussi Hakanen, Antti Pulli, J-P.Talasma, Sauli Sipilä, Risto Hevonoja

Painopaikka: Painola

ISSN 1797-0555 (painettu), ISSN 1797-0563 (verkkojulkaisu)

www.turunavantouimarit.fi

Puheenjohtajan palsta

Nämä sanat kirjoitin vajaa vuosi sitten, kun aloitin TAU:n puheenjohtajana:

Mielessäni on tälle vuodelle yksi rakennushanke ylitse muiden. Edelleen rakennetaan yhdistystämme yhteisönä. Hymyllään, tervehditään, kiitetään ja opastetaan ystävällisesti niitä, jotka eivät vielä oikein osaa hienoa saunatai avantoetikettiämme. Osallistutaan talkoisiin ja autetaan niitä, joilla on liikaa kuormaa. Yhteisökin vaikuttaa positiivisesti terveyteen.

Nyt, kun olen päättänyt lopettaa puheenjohtajan tehtävät ensimmäisen vuoden jälkeen, ajattelen aivan samoin.

Turun Avantouimareilla on hieno kiinteistö, jota on pidetty kunnossa ja modernisoitu niin, että sen arvo ja toimivuus ovat vain parantuneet. Yhdistyksen taloutta on ylläpidetty vastuullisesti. Yhdistyksellä on vuodesta toiseen hyvä tulos ja vakavaraisuus, joka mahdollistaa kriisien kohtaamisen ja toiminnan kehittämisen.

Mitä voisi vielä parantaa? Aktiivisimmat toimijat ovat olleet kymmenen vuotta sitten rakentamassa saunaa ja he edelleenkin tekevät kunnioitettavia määriä talkootöitä. Toiminta on vakiintunutta ja joskus myös urautunutta. Asioita tehdään niin kuin on ennenkin tehty – tutussa vanhassa porukassa, jossa tunnetaan toisen oikut ja metkut. Näihin klikkeihin on joskus uusien jäsenten vaikea päästä mukaan. Talkoolaistensa ei enää tarvitse olla työn sankareita. Tavallisen ihmisen epätäydellisine taitoineen pitää riittää. Hyvähenkinen yhteisö houkuttelee uusia tekijöitä.

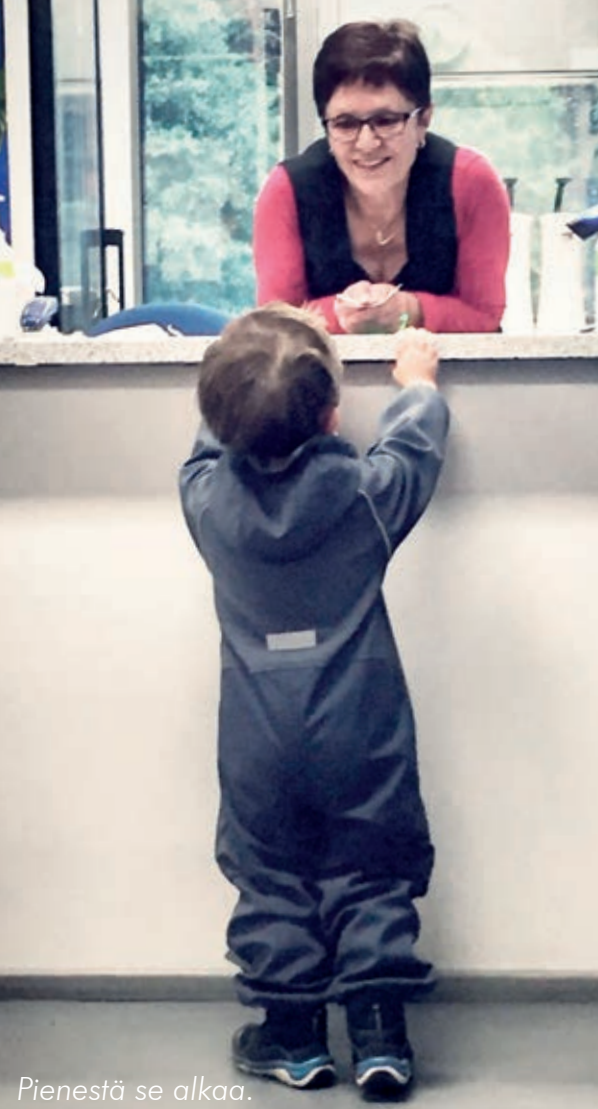
Turun Avantouimarit ei ole pörssiyhtiö, jossa tulos tehdään työntekijöiden selkänahasta. Yhdistyksessä toimitaan vapaaehtoisesti. Vapaaehtoisten uhrautumista tulee kunnioittaa. Yhdistystoiminnan ja talkootoiminnan tulee olla hauskaa ja motivoivaa. Sitä edistävät henkilöt, jotka tervehtivät iloisesti, neuvovat hymyillen, auttavat ja kiittävät. Eivätkä sulje ketään ulkopuolelle. Nämä henkilöt ovat jo yhdistyksen sisäänheittäjiä. Heille kuuluu suuret ansaitut kiitokset.

Tuleva toimintavuosi ei ole mennyttä hiljaisempi. Jäsenmäärä sekä kävijöiden määrä ovat tasaisessa kasvussa ja muutoksia ja suuria tapahtumia on jo vireillä. Näistä lisää aikanaan.

Yhdistyksen tilat ovat remontoituneinkin vain seiniä. Ihmiset luovat tunnelman ja lämmittävät terveysvaikutteisen yhteisön.

Kiitän kuluneesta vuodesta. Jaksoitte kärsivällisesti tehdä työtä kanssani. Avannoilla tavataan.

Risto Matilainen

Pienestä se alkaa.

Yhdistyksen 60-vuotisjuhla vietettiin arvokkaasti "Brankulla".

Keli suosi kesällä Teijolla retkeilleitä.

Syyskauden avajaisissa meitä viihdytti perinteistä kansanmusiikkia esittävä pelimanniyhtye Nytky.

Syyskauden avajaisissa Annika mittasi verenpaineita.

Kiipesimme Tuorlan tähtitorniin.

Pirjo ja Terttu avajaisten piirakkatalloissa.

Saaranniemen Saukot lahjoittivat meille 60-vuotislahjaksi oman tuuliviirin.

Tässä numerossa

Kaijan kynästä 2/2017	2
Puheenjohtajan palsta	3
Hallituksen jäseniä esittelyssä	6
Muuten vain talkoolaishengessä	7
TAU 60 vuotta	8
Ihan Seilissä	10
Tuorlan tähtiä	13
Veden laadun tarkkailua Serbiassa	14
Kesän ja loppuvuoden talousnäkymät	15
Sananparsia saunomisesta, avannosta, vedestä	16
Lukijapalsta	17
Valokuvakilpailu	18
Tonttu-uinnit	19

Hallituksen jäseniä esittelyssä

Turun Avantouimareiden hallitus 2017

Risto Matilainen, puheenjohtaja
Arto Auranen, varapuheenjohtaja
Senjariitta Auvinen, taloudenhoitaja
Matti Heinonen
Sirkka Leiro
Kaija Sipilä, Kylmääki-lehti
Merja Köpsi
Antti Pulli

Varajäsenet:
Vesa Olavi Päärni
Eero Toivonen
Silja Kerttula
Kirsti Sihto, sihteeri
Tanja Kortet
Eva Löfman
Heikki Neulanen

Silja Kerttula

Avantouintiharrastukseni sai alkuvuodesta 1993 parhaimpaan talviaikaan. Silloin elettiin vielä vanhan saunan aikaa. Mahtavat lölyt kruunasivat uintikokemuksen kylmässä vedessä.

Hallituksessa olen aiemmin ollut mukana sekä varsinaisena että varajäsenenä; tällä hetkellä olen varajäsen. Talkootehtäviin ajauduin mukaan jo varhaisessa vaiheessa. Vuosiin on uuden saunan myötä mahtunut monenlaisia talkootehtäviä, alkuvaiheessa keittiö- ja kioskitehtäviä sekä tukkureissuja.

Nyt eläkkeellä on aikaa ja voimia vielä riittänyt, vaikka sanotaan kiireen kasvavan eläkeiässä. En oikein osaa olla mitään tekemättä hyvän avantoseuramme hyväksi. Seura on mukava ja sauna kuin toinen koti.

Siivousporukka on toiminut kaikki nämä vuodet mukavasti. Kiitos siitä kaikille.

Nähdään rannalla.

Arto Auranen

Olen 66-vuotias. Olen harrastanut avantouintia 13 vuotta ja saman verran myös kylmäuintia aamuisin, mikä tarkoittaa, että joka aamu uin noin 50 metriä ja sen jälkeen otan kylmän suihkun, että hyvä olo säilyisi.

Turun Avantouimareiden hallituksessa olen ollut kahdeksan vuotta, josta neljä vuotta varapuheenjohtajana. Pitäisikö jo vaihtaa nuorempiin?

Juoksen Ruissalossa kolme kertaa viikossa kylmärinteissä (juostaan sortseissa ympäri vuoden). Eivätpä ole flunssat kiusanneet vuosikausiin. Maantie- ja maastopyöräilyä harrastan keväällä ja kesällä, maastopyöräilyä syksyisin ja talvisin. Kansantanssia harrastan kerran viikossa.

Toim.huom. Edellä kerrotun lisäksi mies ahkeroi vielä työelämässä ja ehtii osallistua talkoosiinkin.

Antti Pulli

Hei! Olen 43-vuotias kaarinalainen intohimoinen avantouimari. Perheeseeni kuuluu vaimon lisäksi puolivuotias tytär sekä kaksi persoonallista Cornish Rex -kissaa.

Työskentelen Volvolla raskaankaluston korjaamolla työnjohtajana. Harrastuksiini kuuluu perheen ohella salibandy, kahvakuulailu, veneily, laskettelu ja ehdottomasti avantouinti.

Avantouinnin nautinnollisiin hetkiin jäin koukuun kuusi vuotta sitten talvella täysin vahingossa, kun olin vaimoni ja appivanhempieni kanssa Kaarinan Hovirinnan rannalla, jolloin muu seurue ehdotti uintia ja saunaa. Itse viimeisenä laiturilla lumituiskussa seistessäni toteusin, että on pakko mennä perässä, kun muut olivat jo avannon syleilyssä. Siitä hetkestä lähtien avantouinti on kuulunut viikoittaiseen ohjelmaan vastapainoksi arjelle ja työlle. Kylmä vesi, kuuma sauna sekä mukava jutustelu monipuolisessa saunaseurassa rentouttaa mielen kuin mielen.

On mukava olla osa tätä hienoa yhdistystä. Nautinnollisia sauna- ja uintihetkiä kaikille viihtyisässä Turun Avantouimareiden miljöössä!

Muuten vain talkoolaishengessä

Taittäjä taitaa taitella lehteä

Olen **Anu Vallin** ja olen yksi avantohullu muiden joukossa. Olen uuden saunan kasvatti, en siis saanut koskaan kunniaa tutustua vanhaan saunaan. Ensimmäisiä kertoja taisin käydä avannossa ystävättäreni kanssa joskus vuonna 2011. Hurahdin välittömästi, mutten sitten saanut vielä sinä talvena aikaiseksi aloittaa harrastusta antautuneemmin. Vuonna 2012 aloin käydä säännöllisemmin. TAU:n jäsen olen ollut nyt 3-4 vuotta. Tämä on paras harrastukseni ikinä.

2013 aloitin julkaisugraafikon opinnot. Kysyin silloiselta puheenjohtajaltamme **Mika-Pekka Näykiltä**, löytyisikö seuralta jotakin graafista tekemistä, jota voisin hyödyntää opiskeluissani. Ensimmäiseksi tehtäväkseni sain muistaakseni vuoden 2014 joulujuhlien mainoksen tekemisen. Sitten 2014-2015 edellinen lehden taittäjä **Nelli Kallioniemi** aloitti työn, joka ei jättänyt tilaa Kylmääkin taittamiselle, ja niin minulta sitten kysyttiin, haluaisinko ottaa tehtävän vastaan. Jo vain halusin. Sain hyvät briiffaukset Nelliltä ja Mika-Pekalta ja silloiselta päätoimittajalta **Liisa Jukolalta**. Olen tykännyt olla mukana tekemässä lehteä, ja olen kiitollinen, että saan olla toiminnassa mukana, muutenkin kuin uimarina.

Kiva olla Hulluna Avantoon.

TAU 60 vuotta

Turun hienoimpaan juhlatilaan, VPK:n talolle, koonnuttiin 8. huhtikuuta juhlistamaan seuran 60-vuotista taivalta. Maarian VPK:n orkesterin alkumusiikin jälkeen Suomen lippu tuotiin paikalle ja laulettiin yhdessä Maamme-laulu.

Seuran 17. puheenjohtaja **Risto Matilainen** lausui tervetuliaissanoissaan: "Turun Avantouimarit on 60-vuotias, joka ei suostu vanhenemaan." Hän nosti esiin seuran voimahahmot, kunniavieraat, jotka ovat panneet itsensä likoon seuran hyväksi. Yhteistyötä on tarvittu hienon saunan aikaansaamisessa. Myös ulkopuoliset yhteistyökumppanit, mm. kaupungin ja pankin taholta, saivat kiitosta. "Uskon, että tällä reseptillä – voimahahmot, yhteistyö ja yhteistyökumppanit – Turun Avantouimarit juhlii ainakin 100-vuotisjuhlansa", Matilainen totesi.

Turun kaupungin tervehdyksen toi kaupunginhallituksen puheenjohtaja **Olli Manni**. Tervetulomallan jälkeen **Liisa Jukola** esitteli uunituoretta Turun Avantouimareiden hienoa 60-vuotishistoriikkaa "Rakkaudesta avantoon". Teoksen saivat kaikki mukaansa juhlista poistuessaan.

Kansantanssiryhmä **Samppa Folklore** ja pelimanniyhtye **SydWest** ilahduttivat juhlakansaa reippailla tansseillaan. Yleisöäkin temmattiin mukaan yhteen tanssiin, ja niin vain parketille päässeet selvisivät askelkuvioissa kunnialla omaksi ja katsojien riemuksi.

Mahtavasta noutopöydästä saimme juhlanan aterian, ja vilkasta keskustelua käytiin ruokailun lomassa joka pöydässä.

Illan päätteeksi pantiin jalalla koreasti **Kakkupojat-yhtyeen** musiikin tahdissa. Äänentoisto oli nykyajan mukaista, ja pientä vaimennusta jo käytiin toivomassa. Tanssitaitoisia ja -haluisia uimareissa riittää.

Olisikohan uskominen, että samalla tavalla juhlistetaan Turun Avantouimareita 40 vuoden päästä?

Kaija Sipilä

Ihan Seilissä

**SEILIN saari sijaitsee Saaristomere-
rellä, Airiston eteläosassa, noin
30 kilometriä Turusta etelään. Se
kuuluu Nauvoon ja sen kautta Pa-
raisten kaupunkiin. Saari on mi-
toiltaan noin 2,5 km x 1,5 km ja
pinta-alaltaan noin 1,6 km². Suo-
menkielinen nimi Seili on muun-
nelma ruotsinkielisestä *Själö-ni-
mestä*, joka taas tarkoittaa hyl-
jesaarta. 'Själ' on hyljettä tarkoit-
tavan säl-sanan vanha muoto.
Alueella on siis ollut hylkeitä ja
hylkeenpyytäjiä.**

Maisemaltaan Seili on valta-
kunnallisesti arvokas. Siellä
toimivat Metsähallituksen luon-
topalvelut, Turun yliopiston alai-
suudessa oleva Saaristomeren
tutkimuslaitos sekä kesäaikaan
yleisölle avoimena oleva Seilin
museokirkko. Saarella on vieras-
venelaituri. Seiliin pääsee kesäisin
yhteysaluksella.

Avantouimareiden kesän matkaoh-
jelma päättyi 2. syyskuuta bussi- ja
yhteysalusmatkalla Seilin saareen.
Mukana oli 29 saaristofania. Ilmo-
jen haltija suosi meitä auringolla
eivätkä tuuletkaan juuri tuiver-
taneet. Nauvon lautalle saimme
ajaa suoraan rantaan tultuamme.
Nauvon keskustassa ehdimme kat-
sastaa pikku rantamyymälöiden
vaatetarjontaa ennen Östern-aluk-
sen saapumista. Puoli tuntia ihas-
telimme laivan kannelta kauniita
saaristonäkymiä, ja niin jo olimme-
kin perillä Seilin saarella.

Päärakennuksen ravintolan nou-
topöydästä nautimme maittavan
lounaan. Uinnin harrastajia kun
olemme, lähdimme etsimään meille
varattua saunaa. Pienen harha-
retken jälkeen se löytyikin. Tutus-
tuimme lähemmin savusaunan
tuoksuiseen saunaan, vaikka sen
kuias olikin tavallinen jatkuvaläm-
mitteinen. Rantasaunan uimaranta
olikin hankalampi: ensin kivikkoa,
sitten mutaa ja kunnon pohja vasta
näiden jälkeen. Uimasivvyttä piti
jonkin aikaa hakea. Sinne tietenkin
oli mentävä virkistymään saunomi-
sen ohessa.

Viinaa, vettä ja Jumalan sanaa

Varsinainen tutustuminen saa-
reen onnistui Suomen Saaristo-
varauksen erinomaisen oppaan
kierroksella. Hän kertoi saaren toi-
minnasta Turun Pyhän Yrjön hos-
pitaalin spitaali- eli leprapotilaiden
karkotuspaikkana 1300-luvulta
lähtien ja Pyhän Hengen huo-
neen potilaiden sijoituspaikkana
1600-luvulta. Potilaiden tuli tuoda
ruumisarkku mukanaan: paluuta
ei siis ollut. Turusta

saarelle siirrettiin myös kirkko.
Ainoat lää-
kkeet leprapo-
tilailla olivat viina,
vesi ja Jumalan sana. Potilaat saivat
valmistaa alkoholia, jota he myös
myivät ohi kulkeville merimie-
hille. Sanonta 'olla seilissä' saattaa
olla peräisin näiden merimiesten
humalatilasta.

Spitaalın vähennyttyä saarelle
tuotiin 1700-luvulla myös mie-
lisairaita. Sinne saattoi onneton
henkilö joutua myös muusta kuin
varsinaisesta sairaudesta – eikä
paluuta yleensä ollut. Kun miespo-
tilaat 1800-luvun lopussa siirret-
tiin sairaalasta uuteen Käkisalmen
hoitolaitokseen, sairaalaan jäivät
vain naiset. Karu potilashuone
pakkopaitoineen antoi kuvan tuon
ajan oloista. Yhdellä jos toisellakin
tuli mieleen taannoin Logomossa
näkemänsä Seili-näytelmä. Sairaala
suljettiin vasta vuonna 1962.

Potilaiden tuli tuoda ruumisarkku mukanaan: paluuta ei siis ollut.

Nykyinen
pieni puu-
kirkko raken-
nettiin vanhan kirkon paikalle
1733. Kirkon oli rakentanut Kaarle
Jaakonpoika vajaan kolmessa
kuukaudessa. Votiivilaivoineen ja
leprapotilaiden erillisine osastoi-
neen se on myös vaikuttava nähtä-

vyys. Seinät ovat käsittelemätöntä hirttä, saarnastuoli yksinkertainen ja musta. Altaritaulun aiheena on myrsky Genesaretinjärvellä.

tää jatkossa tutkimus- ja opetus-toimintansa muihin tiloihin, joita kehitetään vastaamaan opetus- ja tutkimustyön tarpeita. Skärgårdskompanietin kanssa tehtävän

huoltajana kesän ajan; syksyllä se pääsee takaisin Nauvon kotiinsa. Valitettavasti saarella on runsaasti vähemmän hyödyllisiä eläimiä, nimittäin puutiaisia eli punkkeja. Punkkisyyntä onkin oppaamme mukaan tehtävä joka ilta, jos aikoo saarella asustaa tai käydä. Polun varrelta opas osoitti meille tämän saaren harvinaisuuden: lilan pelto-maitikan, joka on viljelystapojen muututtua hävinnyt lähes kokonaan ja jota voi nähdä varmimmin juuri Seilin saarella. Se onkin rauhoitettu kasvi.

Seili tutkimuskohteena

Saaristomeren tutkimuslaitos on Turun yliopiston laitos, jolla on tutkimustilat myös Seilissä. Kohteina ovat meri, saarten luonnon monimuotoisuus sekä puutiaiset. Jatkuvasti seurataan mm. ilman lämpötilaa, ilmankosteutta ja -painetta, sademäärää, meriveden lämpötilaa ja suolapitoisuutta. Saarella järjestetään kursseja ja seminaareja.

yhteistyön myötä tutkimuslaitos voi jatkossa järjestää myös suurelle yleisölle lyhyitä kursseja esimerkiksi merentutkimuksesta. Tutkimuslaitos myös vastaa Seilissä toteutettavien opastusten sisällöllisestä annista, millä pyritään varmistamaan se, että Seilissä matkaillevalle yleisölle pääsee kuulemaan tuoreinta tietoa esimerkiksi Itämerestä sekä saaren luonnosta ja kulttuurihistoriasta.

Seili on mielenkiintoinen matkakohde historiansa ja luontonsa takia. Matka kauniissa saaristossa kannatti tehdä.

Kaija Sipilä

Seili matkailukohteena

Skärgårdskompaniet Oy Ab:n kanssa on aloitettu yhteistyö matkailun kehittämiseksi. Tavoitteena on tarjota yleisölle mahdollisuus tutustua Seiliin monipuolisena kulttuuri-, luonto- ja tiedekohdeena.

Osa päärakennuksen tiloista on avattu ensi kertaa saarella matkailulle yleisölle. Saaristomeren tutkimuslaitos puolestaan keskit-

Patikoidessamme saarella näimme lempään näköistä lihakarjaa laitumella. Sulassa sovussa eriväriset ja -rotuiset lehmät, sonnit ja vasikat lepäsivät aurin-gonpaisteessa. Ne juovat janoonsa merivettä, josta saavat riittävän suola-annoksen. Karja toimii ympäristön-

Elämyksiä Teijon kansallispuistossa

TAU:n kevätretki suuntautui Teijon–Mathildedalin alueelle, jonka museovirasto nimennyt valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi. Mathildedalin kylässä entisellä ruukkialueella toimiva yrittäjä esitteli mat-

kailijoille suunnattuja palveluja. On kahvila, kauppa, juhlatila, hotellipalvelut ja jopa kesäteatteri. Pajamuseossa ihmeteltiin entisajan tekniikkaa.

Rauhallisia alpakoja käyskenteli aitauksessa. Luontopolku seurasi järven rantoja, ja eripituisia reittejä riitti patikoitaviksi. Teijon luontokeskuksessa maistui kalakeitto tykötarpeineen. Kuuma sauna ja uinti virkistivät; tämän jälkeen ehdittiin nauttia leppoisasti auringosta ja kauniista maisemasta.

Tuorlan tähtiä

Muistattekos, kun vuosi sitten Leo Takalo piti piknik-risteilyllämme esityksen Tuorlan planetaariosta. Sen jälkeen hän ehdotti, että voisimme vierailla observatoriossa Piikkiössä. Hallitus tarttui syöttiin, ja jo keväällä vaihdoin ajatuksia Leon kanssa planetaario-vierailusta.

21. lokakuuta klo 14.50 seiso jännittynyt 19 hengen avantouimarijoukko planetaarion pihalla. Tasan klo 15 meidät vastaanotti Peetu Sillanpää, joka tuurasi Leo Takaloa. Leo oli kertomansa mukaan toipumassa silmäleikkauksestaan.

Peetu johdatti retkikuntamme planetaarion elokuvasaliin. Kättennostoäänestyksellä päädyimme katsomaan mustista aukoista kertovaa elokuvaa. Pian joukkomme neljä mattimyöhäistä ehtivät mukaan. Elokuva oli nautinnollista katsottavaa, koska miellyttävässä nojatuolessa uppoutui täysin tähtitaivaan alle. Jos vielä olisi ymmärtänyt kaiken kuulemansa, olisi nyt aimo annoksen viisaampi tähtitieteen asioista.

Elokuvan katsottuamme siirryimme varsin mielenkiintoiseen tilaan, jossa hiotaan peilejä. Maailman suurin avaruuteen lähetetty teleskoopin peili oli hiottu tässä huoneessa. Tosin avaruuteen lähetettäviä peilejä tarvitaan niin vähän, että hiomapaikalle on pystytetty Kuninkaantien Panimo. Harrastaja- ja vapaaehtoisvoimin panimo valmistaa Tuorlan Tähteä ja Tuorlan Tummaa, joita voi ostaa Tuorlan majatalon puodista ja Turun alueen suurimmista marketeista.

Elokuvan ja panimoesittelyn päätyttyä askelsimme 140 porrasta observatorioon, jonka kaukoputki on Peetun mukaan Suomen ja Pohjoismaiden suurin. Tunnelma oli jännittävä, kun katto ympärillämme kiersi ja me pysyimme oppaan kertoman mukaan paikoillamme - oma tuntemuksemme oli päinvastainen. Observatorion parvekkeelta oli huikeat näkymät lähiympäristöön.

Lopuksi pääsimme observatorion luolastoon katsomaan näyttelyä ja kohtaamaan modernin tähtitieteen ja vanhan historian. Kurkistimme myös luolaston sivuhuoneessa olevaa peilinhiontapöytää. (Jonkinlaisen käsityksen saat näkemästämme ja kokemastamme nettisivuilta www.plane.fi ja www.tuorlanpanimo.fi.)

Meillä oli reilusti aikaa, koska Leo Takalo oli ajatellut, että observatoriossa kuluu lähes kolme tuntia. Rivakoina vierailijoina olimme valmiita parissa tunnissa. Onneksi Tuorlan majatalossa henkilökunta toivotti ruokailijat tervetulleiksi tuntia ennen sovittua aikaa. Herkullinen pitopöytä, kaunis kattaus ja viehättävä ympäristö kutsuivat meidät aterioimaan. Söimme tuhdisti alkuruuaksi hedelmäistä vihersalaattia, maalaissalaattia ja lämminsavulohta, pääruuaksi broilerfileitä, uunijuureksia ja villiriisiä. Jälkiruoka sopi osuvasti avantouimareille: naked cake - marjainen täyttekakku kahvin tai teen kera.

Aterian jälkeen startattiin kotiin. Jotkut tekivät myös ostoksia romanttista vanhaa tunnelmaa henkivässä Majatalon puodissa. Observatorion panimon olut oli haluttu tuliainen.

Merja Köpsi

Veden laadun tarkkailua Serbiassa

Åbo Akademi ja Serbian Novi Sadin yliopisto tekevät nykyään yhteistyötä. Yhtenä tutkimuskohteena ovat sinilevät eli cyanobakteerit. Tänä kesänä sinilevät eivät ole olleet suuri ongelma Turun seudulla, mutta monissa paikoissa nämä bakteerit ovat aiheuttaneet hankalia tilanteita Euroopassa ja ympäri maailmaa.

Joku ehkä muistaa, että Eurovision laulukilpailu pidettiin Serbian pääkaupungissa Belgradissa vuonna 2008. Harva tietää, missä Serbia sijaitsee. Euroopan toiseksi pisin joki Tonava eli Danube virtaa Serbian toiseksi suurimman kaupungin Novi Sadin läpi. Novi Sad (uusi puutarha) on asukasmäärältään hieman Turkua suurempi.

Turun Uittamon ranta muistuttaa hyvin paljon Novi Sadin uimarantaa pienoiskoossa. Pitkäsalmi laajuudessaan vastaisi vuolaasti virtaavaa Tonava-jokea.

Minulla oli mahdollisuus päästä tutustumaan Serbian Novi Sadin yliopiston biologian ja ekologian laitoksen veden laadun tutkijoiden tutkimustyöhön. Laitoksen professorina toimii Zorica Svircey ja vierailevana professorina tohtori Jussi Meriluoto Åbo Akademin biokemian laitokselta. Molemmat opettavat hydrobiologiaa.

Novi Sadin nuoret tohtorit Nada Tokadi ja Damjana Drobac kertoivat innostuneina sinilevistä ja ympäristönsuojeluun liittyvistä asioista. Opiskelu oli hyödyllistä. Cyanobakteerit ovat olleet opiskelun loppuvaiheessa päätutkimuskohteena. He ovat sitä mieltä, että puhdas vesi on rajallinen luonnonvara maapallolla, ja sen takia on erittäin tärkeää säilyttää vedet puhtaina tuleville sukupolville. Cyanobakteerit ovat aiheuttaneet terveysongelmia Serbiassa ja monissa muissa Euroopassa.

Niin Serbiassa kuin muuallakin veteen joutuu paljon sellaista ainesta, joka pilaa veden laadun, kuten esimerkiksi fosforia. Sinilevää ei esiinny Tonavassa kovin paljon, toteavat Nada Tokadi ja Damjana Drobac. Suuren vesimääränsä takia Tonava pystyy vastaanottamaan tietyn määrän jätevettä. Toisaalta Tonavaa saastuttaa teollisuuslaitoksista, maataloudesta ja kaupungeista tuleva likavesi.

Yllättävää oli saada kuulla, että Tonava oli jäänyt viime talvena 2016-2017. Talvi oli Novi Sadin kohdalla kylmin 70 vuoteen. Yli 50 % Tonavan pituudesta oli Novi Sadin kohdalla jään peittämä. Laivaliikenne pysähtyi joen jäädyttyä.

Serbiassa ei ole merenrantaa, mutta sillä on 120 järveä ja yhdeksän tekoallasta, joiden pinta-ala on yli 4 neliökilometriä.

Nada ja Damjana kertoivat, miten jokien ja järvien laatua tarkkaillaan ja valvotaan. Serbiassa on monia yhdistyksiä, jotka ovat keskittyneet järvien ja jokien suojelemiseen. Tärkein valvoja on Maatalousministeriö, joka saa vuosittain tulokset vesitutkijoilta ja ilmoittaa ja julkaisee tiedot muille tarvitseville tahoille. Veden laadun tarkkailu on tärkeää varsinkin maan keski-osissa, koska siellä on vähemmän pohjavesilähteitä ja pintavettä käytetään juomavesivarantona.

Toukokuun lopulla oli kuuma kesäpäivä. Koska Serbiassa on vähän järviä, niin parhain uintipaikka on Novi Sadin uimaranta Tonavan rannalla. Kesän aikana Strandilla saattaa olla satojatuhansia kävijöitä. Strand on noin 700 metriä pitkä ja leveydeltään 60 metriä. Lisäksi Novi Sadin alueella on useita pienempiä uimarantoja. Niiden kuntoa ja käyttöä ei valvota.

Talviuinti ei ole Serbiassa kovin tavallista. Kuitenkin yksi perinteinen talviuintitapahtuma järjestetään 19. tammikuuta eri puolilla Serbiata. Näin tapahtuu myös Novi Sadissa. Siihen osallistuu rohkeita uimareita kaikkialta Serbiasta. He kilpailevat, kuka löytää nopeimmin joessa olevan ristin.

(Mahdolliset työpaikat vesibiologeille löytyvät vesistöjen suojelukohteista, vesilaitoksista tai Serbian useista tutkimuslaitoksista ja yliopistoista. Kaikkialla työpaikkoja on rajoitetusti.)

Olette nuoria, Nada ja Damjana, mikä on suhteenne uimiseen luonnonvesissä?

– Uiminen on mukavaa, varsinkin kesälomakohteissa Novi Sadin Strandilla, joka on Tonavan rannalla. Kuukauden kesäpäivinä se on monien ihmisten suosikkikohta.

Tämä matka avasi monella tavalla näkemyksiäni Serbiasta. Kuulin, että Novi Sad on yksi Euroopan kulttuuripääkaupungeista vuonna 2021. Silloin joku muu saattaa päätyä tutkimaan Novi Sadin kulttuurikohteita.

Risto Härmävaara

Kesän ja loppuvuoden talousnäkömät

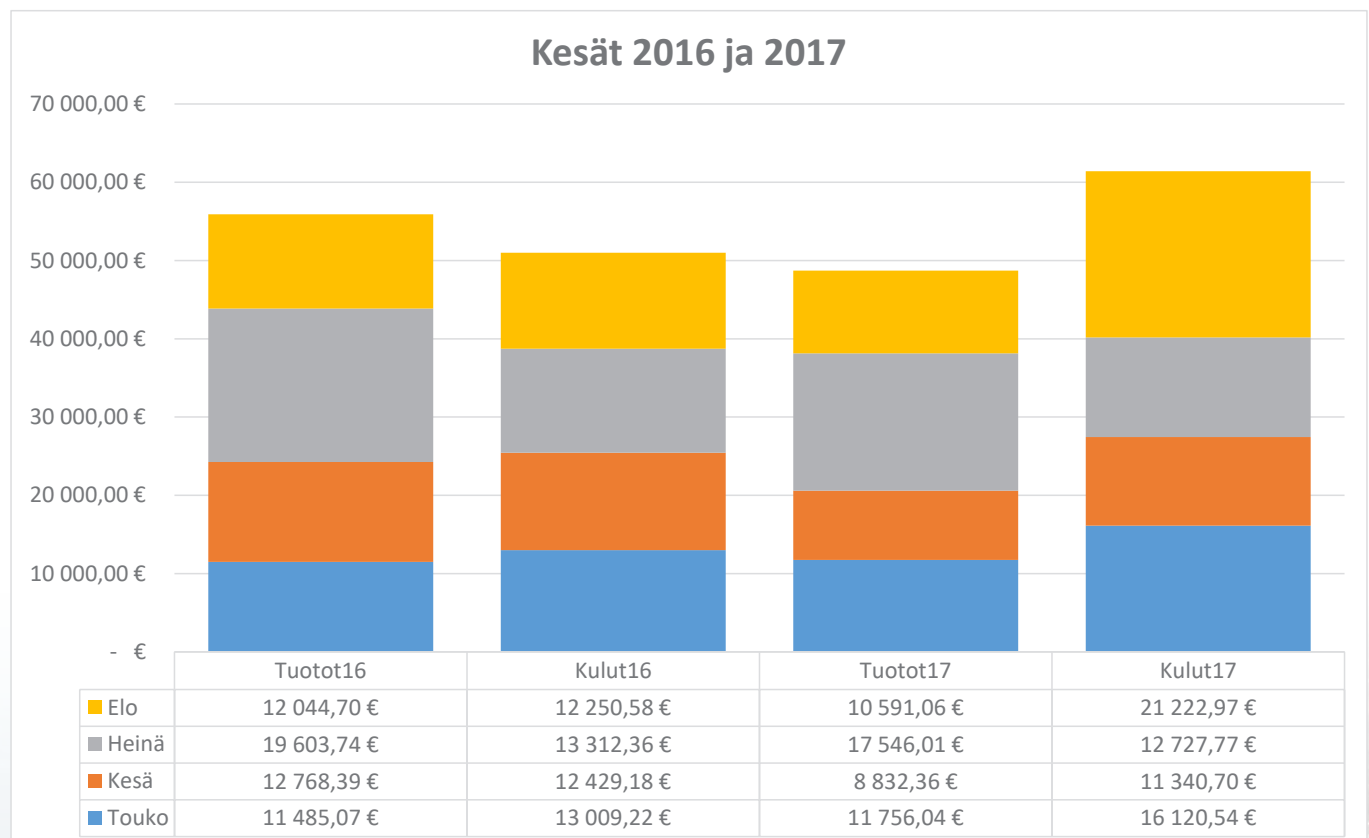
Kesä 2017 oli hyvin viileä ja sateinen. Pitkiä hellejaksoja ei kesäaikana ollut. Huonohko sää vaikutti myyntiin ja kävijämääriin huomattavasti. Kesän kävijämäärät tippuivat vuoteen 2016 verrattuna 8 prosenttia.

Kesäkuukausien myynti noudatteli vanhaa tuttua säätiloihin peilaavaa linjaa. Kesä ei päässyt käyntiin, joten kesäkuun myynti laski peräti 31 prosenttia. Tämän siivittämänä muidenkin kesäkuukausien myynti oli pienempi kuin edellisvuonna.

Koska myyntiä ei ollut kioskissa, niin samalla kulut pienenevät edelliseen vuoteen verrattuna. Loppukestävä kuluihin on kirjattu keittiön ja kerhohuoneen remontista aiheutuneita kuluja, joten siinä mielessä elokuun kulurakenne on remonttipainotteinen.

Koko vuoden osalta on nähtävissä liikevaihdon pientä pienenemistä tai sen pysymistä suunnilleen samalla tasolla. Kävijämäärien voi ennustaa kasvavan muutamalla prosentilla, mutta se ei saa korvattua kesän kioskimyynnin menetyksiä. Kulujen puolella keittiö- ja kerhohuoneremontti tulee rasittamaan tulosta noin 35 000 eurolla. Tämä ei kuitenkaan syö koko toiminnan tulosta tappiolliseksi. Toiminnan tulos tulee oletettavasti olemaan noin 30 000 euron tasolla.

Mika-Pekka Näykki

Hiljaa saunassa ja kirkossa.

Sauna se on köyhän apteekki.

Niin hullu kylpöö, jotta nahka lähtee.

Ei oo syömätä lihava eikä pesemätä puhuras.

Jollei viina, terva ja sauna auta, tauti on kuolemaksi.

Ei ou hättee vaikka akka avannossa, kun on letti jalan alla.

Sussiunakko, ja mnuul ei ol housujakka, huus entine ämm, ko järvem putos.

Viiteen minuuttiin ei tullu plikat miälenkän, sano Jallin Eevertti ku avantoon putos.

Ei täällä hätää oo, ku vain tarkenis olla, sano Looperi avennos.

Kruunaa vai laavaa? sano Hutila kun akka lauteilta putos.

On täälä [saunassa] tavallinen akkain kehräyslämmin.

Tuul om pohjas, koskei verem pääl mittä näy.

Kenen vettä soudan, sen virttä laulan.

Naiset ensin vaikka heikolle jäälle.

Ei iliman saa muuta kuin vettä.

On nii kylmä jot sielu jäätty.

Pestyltä kasteltu haisee.

Vesi lian lääkäri.

Lähteet:

Toivo Vuorela, Maassa maan tavalla
Sanasta miestä. Varsinaissuomalaisista huumoria
Erkki Tantt, 455 parasta

LUKIJAPALSTA

Uittamon saunan ylistys

Kaunis merimaisema tervehtii Uittamon saunalle saapuvaa. Mukavaa on, että uimareita on vauvasta vaariin ja eri kansallisuuksiakin päätellen vieraista kielistä, joita on hauska kuunnella ja arvailla saunan löylyssä istuskellessa.

Uimisen ja saunomisen jälkeen kioskista löytyy syötävää ja juotavaa nautittavaksi uudistuksessa, viihtyisässä kahviossa. Mikä oiva juhlapaikka esim. syntymäpäivien viettäjille. Uittamon saunalta palaa aina virkistäytyneenä ja iloisin mielin.

Marja-Riitta Suomi

Niin tai näin, aina parhain päin

Taannoinen kesä oli mitä oli, monet sanoivat, että kesä meni kesää odotellessa. Itse en odottanut mitään, ja elin sen asian kanssa, että Suomessa on suomalainen kesä. Niin kuin melkein aina. Ja hyvä niin. Paljon oli kuitenkin uimakelejäkin ja Ispoisten rannassa vilinää. Satoi tai paistoi, oma kesäni oli hyvä kesä, niin kuin melkein aina. Oli mukavaa käydä Ispoisissa uimassa ja joskus saunomassakin. Vaikka talvella endorfiinipönnässä tuleekin välillä ajatelleeksi, ettei uiminen ole kesällä mistään kotoisin, niin onhan se. Silloin voi uida pitempiä matkoja, välillä huilata ja kellua, ja katsella loppukiekkon liitelevän taivaalla, ja kadota aikaan. Se on parasta kesässä.

Nyt on tullut syksy, vesi jäähtyy. Mitä enemmän jäähtyy, sitä suurempi nautinto. Suurenmoista, ettei uimista tarvitse lopettaa kesän loppuessa. Hengitys höyryten askeleet käyvät kohti rantaa. Pian pääsee veteen ja saunaan. Uikkarit päälle, ja hieman henkeä haukkoen ensimmäiseen pulahdukseen. Sitten saunaan ja sen jälkeen takaisin veteen, tuntemaan hyttävän veden kosketus iholla. Laiturille noustua tunne on sanoin kuvaamaton. Ja sitä rataa nautitaan kukin oma kulloinenkin annos avantouinnista. Se on parasta talvessa.

Anu Vallin

KIITOS!

Lämmin kiitos kioskin Sirkalle ja Turun avantouima-reille. Teitte lapset suunnattoman onnelliseksi.

Mieletön uusi kokemus.

Elämässä tärkeintä on saada kokea uusia asioita, rikkoo rajoja ja voittaa itsensä. Kasvatetaan yhdessä uutta tulevaa avantouimarikansaa.

Päiväkoti Katariinan Vilske

VALOKUVAKILPAILU

Kilpailun säännöt

Kilpailun nimi: Jäätävän rentouttavaa

Kilpailun järjestää: Turun Avantouimarit ry

Kilpailun tarkoitus: Löytää innovatiivisia, hauskoja ja tunnelmallisia kuvia yhdistyksen sisäiseen ja ulkoiseen viestintään.

Aihe: Kylmäuintiin liittyvät ihmiset, tunnelmat ja elementit lspoisten uimarannalla

Kilpailuaika: 1.12.2017 - 31.3.2018

Osallistujat: Kilpailu on avoin kaikille Turun Avantouimareiden jäsenille ja asiakkaille

Kilpailusarjat: Kilpailussa on kaksi sarjaa: 1. nuoret (alle 16 vuotta) ja 2. aikuiset

Kilpailuun osallistuminen: Ainoastaan digi-kuvilla. Enintään 3 kuvaa per osallistuja

Kilpailukuvat:

- kuvan tulee olla osallistujan itsensä ottama
- kilpailukuva ei saa olla aikaisemmin julkaistu lehdissä tai julkisissa nettimediaissa, ja kuvaajalla on oltava kuvaan täydet oikeudet eli kuvaa ei ole myyty esimerkiksi lehtiartikkelin yhteydessä
- kotirauhan tms. suojan piirissä kuvatuilta henkilöiltä on oltava lupa kuvan julkaisuun. Julkisessa paikassa saa yleensä aina kuvata kun taas pukuhuoneessa ei koskaan. Jos kuvaa saunassa, kaikilta kuvassa esiintyviltä pitää olla lupa.

Kilpailukuvien lähettäminen ja kuvakoko:

Digi-kuva sähköpostilla tiedotus@turunavantouimarit.fi

Kirjoita lähetyksen aiheeksi: Jäätävän rentouttavaa

Kaikissa kuvissa on oltava kuvan nimi ja tekijän tiedot, sähköpostiviestiin selkeästi:

- oma nimi
- oma osoite
- oma puhelinnumero
- kuvan/kuvien nimet

Kuvakoko: Digi-kuvat jpg-muotoisina, noin 2-3 Mb

Arvostelu: Kilpailuraati valitsee kuvista 5 kpl/kilpailusarja (=yht. 10 kpl) julkaistavaksi yhdistyksen kotisivuilla ja Instagramissa

Netin käyttäjillä on 1.3. - 15.4.2018 välisen ajan mahdollisuus äänestää parasta kuvaa molemmissa sarjoissa peukuttamalla netissä. Käytössä on yksi ääni per äänestäjä. Äänestäjien kesken arvotaan TAU:n arvokortti. Peukutusosoite ilmoitetaan myöhemmin saunan kioskin seinällä.

Molempien sarjojen kolme parasta palkitaan TAU:n arvokortilla. Kaikista kilpailukuvista parhaan valitsee raati. Voittaja saa 200 € arvoisen lahjakortin **valokuvausliike Raja Pro Shopiin**. Kilpailun voittajat julkistetaan yhdistyksen kotisivuilla.

Kuvien käyttöoikeus:

HUOM! Kilpailun järjestäjä saa kaikkiin kilpailuun osallistuneisiin kuviin julkaisu-oikeudet.

Kilpailun järjestäjä voi hyödyntää kuvia parhaaksi katsomallaan tavalla.

- järjestäjällä on oikeus julkaista kuvia kilpailun yhteydessä ilman erillistä korvausta ja kuvaajien lupaa myös kotisivuillaan ja Instagramissa
- kilpailuun osallistuvien kuvien tekijänoikeudet siirtyvät kilpailun järjestäjälle ja kuvaaja ei voi enää luovuttaa kuvia kolmannelle osapuolelle ilman kilpailun järjestäjän lupaa
- kilpailun järjestäjäkään ei luovuta kilpailukuvia kolmannelle osapuolelle
- järjestäjä ei saa ilman kuvaajan lupaa muokata tai muuttaa kuvan sisältöä tai rajausta

TONTTU-VINNIT

Turun Avantouimarit järjestää uintikilpailun lauantaina 11.11. klo 11.00.

Uida voi 25 ja/tai 50 m rintauintia tai vapaauintia. Kilpailu uidaan kiertäen rannassa sijaitsevia poijuja. Poijut ovat 12,5 metrin ja 25 metrin etäisyydellä laiturista. Käytössä on kaksi rataa.

Paikan päällä voi jälki-ilmoittautua.

Hinta on tällöin 20 €/hlö (kaikki lajit), maksu paikan päällä.

Ilmoittautuminen alkaa klo 10.00. Tule mukaan!

Palkintojen jako uintien jälkeen.

Kilpailun jälkeen on yleisösauna sekä yleinen uintimahdollisuus normaalihinnoilla.

Olet lämpimästi tervetullut myös kannustamaan tai osallistumaan toimitsijan tehtävissä. Ilmoittautuminen kioskille toimitsijatehtäviin. Näitä ovat esim ajanotto, kilpailijoiden ohjaus ym.

Tervetuloa yhteiseen tapahtumaan!

Tervetuloa viettämään

Hulluna Avantoon eli

Turun seudun kaikkien avantouintiseurojen yhteisiä

PIKKUJOULUJUHLIA

perjantaina 1.12. Hansasaliin klo 18.00

Nautitaan yhdessä

jouluruoasta, ohjelmasta ja arpajaisista.

Meitä viihdyttää Ari Rantasen tanssiorkesteri

Pääsylippu 37 € (jäsen 25 €) Ilmoittaudu kioskilla viimeistään 10.11.

Jäsenmaksun aika on 31.12.2017

Jos sinulla on kysyttävää
niin lähetä viesti

jasenasiat@turunavantouimarit.fi
tai kysy kioskilta!

Jäsenmaksun maksaminen tapahtuu suoraan pankkitilille osoitekentästä löytyvän viitteen ja maksutiedon avulla. Jokaisen jäsenen maksu tulee maksaa erikseen ja maksussa käytetään yksilöivää viitettä.

Viitenumeron käyttäminen on tärkeää, jotta suorituksesi kirjautuu oikein jäsentietoihin.

Maksussa käytettävät tiedot löytyvät jäsenen nimen jälkeen.

Viitenumero löytyy kohdasta Viitenro ja maksettava summa on kohdassa Euro.

Jäsenmaksu on 35 euroa ja nuorisojäsenillä (alle 25 vuotta) maksu on 17,50 euroa. Mikäli olet kylmäuimari, vuosittainen kylmäuintimaksu (60 euroa) maksetaan tässä yhteydessä lisättynä jäsenmaksun päälle (35+60=95). Maksun eräpäivä on 31.12.2017.

Kunnia- ja vapaajäsenet (= yli 30 vuotta yhtämittaisesti jäsenenä olleet) on vapautettu jäsenmaksusta. Jos kuulut tähän ryhmään, osoitekentän nimen perässä lukee Kunniajäsen tai Vapaajäsen.

TILISIIRTOGIRERING	Saajan tilinumero Mottagarens kontonummer	IBAN FI41 5713 4540 0609 01	BIC OKOYFIHH		
	Saaja Mottagare	Turun Avantouimarit ry Rykmentintie 51, Turku	Turun Avantouimarien jäsenmaksu		
	Maksajan nimi ja osoite Betalarens namn och adress				
	Allekirjoitus Underskrift		Viitenumero Ref. nr		
	Tilityt nro Från konto nr		Eräpäivä Förfallodag	31.12.2017	Euro

Maksu välitetään saajalle maksujenvälityksen ehtojen mukaisesti ja vain maksajan ilmoittaman tilinumeron perusteella.
Betalningen förmedlas till mottagaren enligt villkoren för betalningsförmedling och endast till det kontonummer som betalarangivit.

JÄSENREKISTERI

Jos jäsenmaksua ei makseta eräpäivään mennessä, **AUTS!** poistamme sinut automaattisesti jäsenrekisteristä ja menetät jäsenoikeutesi ja -edut, kuten edullisemmat saunamaksut. Joudut myös maksamaan liittymismaksun 50 euroa, jos haluat myöhemmin liittyä uudelleen jäseneksi.